

Gents
Milieu
Front

Frontaal

Herfst
2025

Stokrozen en
geraniums

Drongen zien
en sterven

Proper Strand
Lopers

10 Drongen zien en sterven

13 Ontmoet Riet

Gent en omstreken

06 dossier
Openbaar vervoer naar groenpolen

09 roots
Khaled uit Egypte

10 ontdek
Drongen zien en sterven

13 ontmoet
Riet Van de Velde

14 Bloembakgevel

18 Expert Dave Goulson

Milieu inzichten

14 ontdek
Bloembakgevel-architecten

17 stadsnatuur
Stokroos

18 expert
Dave Goulson over insectvriendelijke steden

22 hot topic
Gluren bij de Buren: Proper Strand Lopers

25 column
Lisa's gedacht

26 voortaan
Clothing Loop

28 Duurzame bouwmaterialen

34 Vrijwilliger Stefaan

Front van goodwill

28 MAW
Goedkope en duurzame bouwmaterialen

31 GMF-boekenclub
Zo radicaal is het niet

32 hot topic
Campagne R40 stadsboulevard

34 vrijwilliger
Stefaan Van Ryssen

35 Jules

36 kalender

38 volg ons

39 over ons

Wildspraak #3

Als je door de Theresianenstraat wandelt of fietst, wordt je aandacht getrokken door de verwildeerde plantengroei langs de eeuwenoude kalkrijke muur van een voormalig slotklooster. Jaarlijks slaan enkele buren hier de handen in elkaar om deze spontane inname van het openbaar domein zo flink te wieden tot alles er maagdelijk bij ligt.

Desondanks tref je me steeds opnieuw terug aan als 'klein maar dapper' muur-, voeg-, klim-, rots-, spleet- of hangplantje. Moeiteloos kruipen mijn stengels in alle richtingen tussen barsten van verweerde stenen. Tussen ronde tot hartvormige blaadjes charmeren mijn kleine lichtpaarse en donker gestreepte bloempjes met twee dooiergele vlekjes bijen en zweefvliegen. Vrij vlug na een bestuiving vallen zaadjes in de meest intieme plekjes van de straat. Samen met buurtgenoten als muurvaren en muurpeper helpen we elkaar met behulp van schaduw, windbescherming en het opslaan van regenwater.

Carl Linnaeus' quote 'De natuur is nergens volmaakter en kunstiger dan in de kleinste dingen' inspireerde de onderwijskundige Jan Amos Comenius. Hij geloofde dat de natuur en het goddelijke zich het duidelijkst openbaren in de eenvoud en subtiliteit van kleine dingen. Het is slechts een kleine (uit)stap voor scholen om iets te leren over de (stads)fauna en -flora... én veerkracht. Tot ziens, net om de hoek!

de muurleuwebek
Cymbalaria muralis

20

Zwijnaarde is een van de drukste mobiliteitskruispunten van het land, op gelijke hoogte met de Antwerpse en Brusselse ring. De E40, E17 en R4 samen tellen 20 rijstroken. Nóg een rijstrook erbij? Nee, danku, Vlaanderen! GMF trok naar de rechter om dit plan tegen te houden.

Snoei geeft bloei!

Verwen je geveltuin met een strakke coupe

Een goede snoeibeurt van je klimplant is de sleutel voor een prachtige, gezonde geveltuin. Zo blijven planten krachtig en voorkom je overwoekering. Weet je niet hoe te beginnen? De Geveltuinbrigade biedt hulp! Wij komen langs met snoeischaar, ladder, de knowhow én nemen al het snoeiafval mee. Kostprijs 60 euro/uur incl. btw.

Afspraak maken bij de kapper? Mail info@geveltuinbrigade.be met een foto van je geveltuin en we bezorgen je een offerte op maat.

Kies voor Gentse Beesten

En maak er met Natuurpunt Gent en GMF een beestige boel van

Wist je dat er in Gent binnenkort weer gestemd wordt? Samen met Natuurpunt Gent organiseren we de Gentse Beesten, waarbij elke Gentenaar zijn favoriete wijkbeest mag kiezen. We hopen zo verwondering te creëren voor het groen in de buurt en de (verborgen) natuurparels in de wijk. Na de verkiezing zullen de wijken aan de slag gaan met diverse acties en activiteiten om hun wijkbeest te verwennen. De campagne sluiten we af met de 1000-soortendag die in juni 2026 in het stadscentrum plaatsvindt, waarbij we op 24u in het gebied binnen de R40 (stadsboulevard) minstens 1000 verschillende plant- en diersoorten zoeken (en vinden).

Breng je beestige stem uit tussen 8 en 31 oktober via www.gentsebeesten.be

'In de Sint-Baafsabdij zie je bij valavond een speels schouwspel van laatvliegers en dwergvleermuizen'

GMF plant bomen in uw hof (deel 2)

Want ons werk is nog lang niet klaar!

GMF komt opnieuw tegen bodemprijzen een boom in uw bodem planten! Waarom: veel mensen willen wel een boom in hun tuin, maar hebben geen idee hoe eraan te beginnen. GMF brengt redding! Wij maken het jou zo simpel mogelijk. We helpen je een geschikte boom uit te kiezen en zorgen voor de uitvoering van begin tot eind - op het voorzien van een plantgat na hoeft je niets te doen. Zo geniet je volgende zomer van wat extra lommer en verkoeling in je tuin! Net als vorig jaar focussen we ons op bomen met grote overlevingskansen in de stad, en die qua grootte passen in de meeste stadstuinjes. Dit jaar werken we samen met De Bomelaar. Die kwekerij werkt volledig ecologisch, zonder gebruik van pesticiden of fungiciden. Onkruid wordt mechanisch bestreden, kweken gebeurt met respect voor biodiversiteit en bodemleven. Maarten van De Bomelaar verzorgt zijn bomen als waren het zijn eigen kinderen, die dus misschien binnenkort in jouw tuin volwassen kunnen worden!

Bekijk het assortiment en bestel jouw boom via gentsmilieufrent.be/99bomen/

Als laatste wapenfeit van het binnengehaalde wijkbudget bracht bewonersgroep Mach-H de biodiversiteit van hun wijk Macharius-Heirns in kaart. Dat resulteerde in een prachtig boekje, genaamd 'Pluk de Wijk'. Ons jaarthema (De Wilde Stad) op wijkniveau! Het boekje is te koop in verschillende handelszaken in de wijk - Pluk de Wijk, zomer 2025

Ride The Tide

Herinner politici aan de klimaatcrisis!

In tijden dat er dagelijks dingen gebeuren om je grote zorgen over te maken, is er (helaas) óók nog altijd de klimaatcrisis. Om politici en administraties daaraan te herinneren rijdt GMF op zaterdag 4 oktober mee met Ride the Tide. Die fietsende karavaan rijdt langs waar de kustlijn in 2100 wel eens zou kunnen liggen als het zeepeil blijft stijgen volgens de huidige verwachtingen: zéér dicht bij Gent. Daags nadien, op 5 oktober is er dan de grote nationale klimaatmars in Brussel. Zien we jou op een van beide events? Fietsen en marcheren voor de goede zaak: dat mag je niet missen!

Alle info lees je op gentsmilieufrent.be/ridethetide

Gentse groenpolen: natuur(lijk) bereikbaar

Met het openbaar vervoer naar de Gentse natuur

Gent bruist, maar soms heb je behoefte aan rust en groen. Gelukkig liggen er rond de stad enkele groene parels op je te wachten. De vijf grote Gentse groenpolen variëren van uitgestrekte bossen tot ruige weiden, elk met een eigen charme. Is al dat moois ook vlot bereikbaar vanuit de stad met bus, tram of trein? Welke groenpool scoort goed, welke gaat er met de hakken over de sloot en welke is gebuisd? Frontaal zocht het uit en deelt punten uit!

txt_pix_Roos Pinoy

'In de Vinderhoutse Bossen lijken tram- en busgebruikers vandaag niet welkom'

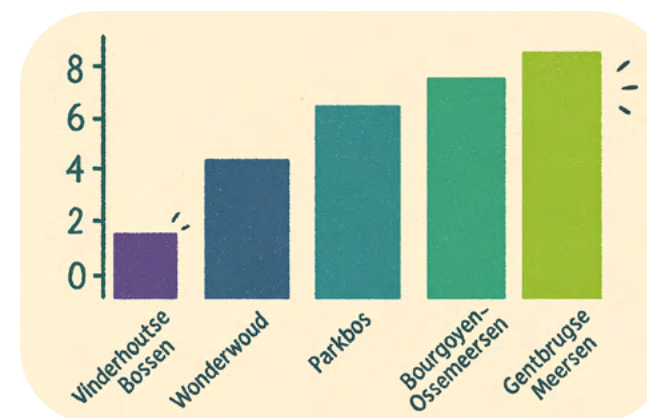
We zetten de vijf grote Gentse groenpolen op een rij en kenden elke locatie een score toe op basis van de aansluitingen met het openbaar vervoer. We hielden rekening met de wandelafstand van de halte tot de ingang van het natuurgebied, het aantal lijnen dat er passeert en de aansluiting op grote knooppunten zoals Gent-Sint-Pieters, Dampoort en het Zuid. We begonnen met de slechtste leerling van de klas en eindigen met de groenpool die je het vlotst de overstap laat maken van stadsrumoer naar pure stilte!

2/10 VINDERHOUTSE BOSSEN DRONGEN

Dit bosrijke gebied tussen Drongen en Mariakerke biedt absolute rust. Alleen: het openbaar vervoer laat het hier afweten. Buslijn 681 stopt er enkel tijdens de ochtend- en avondspits op schooldagen en is zo goed als onbruikbaar voor een uitstap. Lijn 50 vanaf Gent-Sint-Pieters is eventueel een optie, die brengt je tot tien minuten stappen van domein De Campagne. Dit domein ligt echter nog op een tweetal kilometer van het kerngebied van de Vinderhoutse Bossen. In de Vinderhoutse Bossen lijken tram- en busgebruikers vandaag niet welkom. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat we met zijn allen in de auto stappen om de Drongense natuur te gaan verkennen? Score: een magere 2/10.

5/10 WONDERWOUD OOSTAKKER

Het nieuwste kind op de Gentse groenpolenkaart, officieel geopend in 2024, is het Wonderwoud. Talloze nieuwe wandelpaden slingeren zich langs vijvers en jonge loofbossen. De dichtstbijzijnde bushaltes (lijnen 12b, 70, 71, 76, 77 en 78) liggen telkens op zo'n 1,1 km van de ingangen. Dat levert je een stevige wandeling van 15 à 20 minuten op – fijn voor wie wil opwarmen, minder handig voor korte uitstapjes. Score: 5/10.

7/10 PARKBOS (SINT-DENIJS-WESTREM, DE PINTE)

Het Parkbos is een groen gebied van bijna 1200 hectare. Met buslijnen 77/78 (Dampoort, Zuid, Gent-Sint-Pieters) stap je letterlijk vóór de ingang van het domein uit aan de halte 'Grand Noble', op de Kortrijksesteenweg. Wie liever de trein neemt, wandelt in ongeveer 20 minuten vanuit het station De Pinte naar het bos. En goed nieuws: met Gentspoort krijgt tramlijn 7 (komende van de Muide via Dampoort en Gent-Sint-Pieters) zijn eindhalte aan het Parkbos. In de toekomst zal je hier dus met bus, trein én tram naartoe kunnen komen. Score momenteel: 7/10 (met een stijgende lijn). Ter vergelijking, om de OV-bereikbaarheid in perspectief te plaatsen: het Parkbos beschikt ook over 3 randparkings aan verschillende ingangen.

8/10 BOURGOYEN - OSSEMEERSEN MARIAKERKE

Knotwilgen, watervogels of een overvloed aan bloemen: Bourgoyen-Ossemeersen is een natuurlijk spektakel. Buslijnen 10 (vanaf het centrum) en 9a (vanaf Gent-Sint-Pieters) brengen je naar de halte Mariakerke Jutestraat, vanwaar je in 6 minuten bij het Natuurcentrum Jan Hublé bent. Wie het domein wil betreden via het Malpertuuspark, kan afstappen van dezelfde buslijnen aan halte Fluweelstraat. Een derde ingang aan de Bunderweg ligt meteen bij halte Crappéstraat (lijnen 12a en 12b). Dankzij deze meerdere toegangen scoort deze groenpool hoog: een comfortabele 8/10.

9/10 GENTBRUGGE MEERSEN GENTBRUGGE

Wandelen tussen de koeien of een blotevoetenpad proberen? Dat en nog veel meer kan in de Gentbrugge Meersen. Stop bij halte Gentbrugge Braemkasteel (lijn 11 vanuit het centrum) en Gentbrugge Dienstencentrum of Gentbrugge Groeningewijk (lijnen 9a en 9b vanaf Gent-Sint-Pieters), om zo goed als meteen de Meersen in te wandelen. Tramreizigers kiezen halte Schooldreef (T2), op 850 m van de ingang aan het dienstencentrum. Ook het station Gentbrugge ligt in de buurt, op 1 km afstand. Met bus, tram en trein binnen handbereik scoort dit domein een stevige 9/10.

'Met bus 77/78 stap je letterlijk vóór de ingang van het Parkbos uit'

Of je nu verlangt naar een korte ontsnapping uit het stadsgevoel of een volledige dag in de natuur, de Gentse groenpolen bieden voor elk wat wils en zijn vaak verrassend goed bereikbaar. Met een minimum aan uitstoot kan je toch maximaal genieten van rust, biodiversiteit en frisse lucht. Dus trek je wandelschoenen aan, check de dienstregeling, en laat je verrassen door het groen net buiten de stad.

Stap op de tram of bus en ontdek de vijf groenpolen!

Bomen- en struikenverkoop

BESTEL T.E.M. 20 OKTOBER OP
WWW.NATUURPUNTRREGIOGENT.BE

MEER INFO

Natuurpunt
Regio Gent

tintelij

DE ECOLOGISCHE VERFWINKEL

In onze winkel en webshop kan je terecht voor gezonde verf en duurzaam schildersmateriaal.

DE DUURZAME AANNEMER

Je gevel of interieur opfrissen? Tintelij staat in voor jouw schilder-, kalei-, timmer- en pleisterwerken.

DE MODULAIRE MEUBELMAKER

Sinds eind 2023 maken we ook modulaire meubels op maat, ontworpen om die extra frisse toets in jouw ruimte te creëren.

info@tintelij.be • 09 219 09 60 • Adolf Baeyensstraat 216, 9040 Gent

www.tintelij.com

www.timokast.com

Khaled — 'Hoe ouder ik word, hoe bewuster ik leef'

Khaled Diab_51
roots_Egypte

'Gent is de kleinste stad waar ik ooit gewoond heb,' zegt Khaled minzaam. 'Mijn tiener- en studentenjaren bracht ik grotendeels door in Caïro, maar ik werd geboren in Libië en woonde ook in Engeland. In 2001 kwam ik naar België voor de liefde. Wat een hoge levenskwaliteit hebben we in Gent met een grote auto-luwe zone, veel plek voor fietsers, een mooi cultureel aanbod én een vrij open mentaliteit. Mensen aanvaarden elkaar hier beter dan elders in Vlaanderen.'

'In de Arabische wereld wordt gezegd dat Europeanen familie niet zo belangrijk vinden. Maar ik schrok hoeveel tijd hier wél naar familie gaat: kotstudenten keren elk weekend naar huis en gezinnen eten op vaste dagen bij de grootouders. Soms lijken die structuren zelfontplooiing in de weg te staan.'

Als journalist schreef Khaled voor o.a. The Guardian en The New York Times. 'Klimaat was niet mijn grootste focus, al schreef ik wel over het milieu en de socio-economische gevolgen ervan. Hoe ouder ik word, hoe bewuster ik leef. Uit sociale en politieke bezorgdheid groeide mijn interesse in de milieuproblematiek. Nu werk ik voor Carbon Market Watch en ben ik journalist in bijberoep.'

'Egypte is echt een rampenzone met stijgende temperaturen, massale vervuiling – in Caïro zie je overal plastic – en de zinkende delta. Dat heeft een enorme impact op de bevolking die arm en daardoor kwetsbaar is. Zij moeten leven met de gevolgen van klimaatverandering die ze meestal niet zelf veroorzaakten. Klimaatrechtvaardigheid is essentieel! We hebben een hele systeemverandering nodig.'

'Ons eigen huis hebben we duurzaam gerenoveerd. We zijn van het gas af! Niet evident, want de buitenunit van de warmtepomp werd over het dak getild. Omdat we de mogelijkheden hebben, vonden we het onze plicht. Want systeemverandering begint toch ook bij jezelf.'

txt_An Van Hemeldonck pix_Jurgen Remmerie

Drongen zien en sterven

Een laatste rustplaats op de natuurbegraafplaats in Drongen

Lag je ooit al in een bloemenweide en dacht je 'hier mogen ze mij begraven'? Dan ben je niet alleen in dat verlangen. Deelgemeente Drongen heeft namelijk sinds 2021 een natuurbegraafplaats, waar gretig gebruik van wordt gemaakt.

txt_pix_Isabelle Sellitto

Een natuurbegraafplaats?

Kenmerkend is dat een natuurbegraafplaats een biotoop is, en pas op de tweede plaats een begraafplek. Onze lichamen of assen worden een deel van het ecosysteem. Er mogen enkel bio-afbreekbare materialen worden gebruikt en gedenktekens moeten zo min mogelijk ingrijpen in het landschap. Grafzerken vind je op de Drongense natuurbegraafplaats niet terug. Als alternatief mogen de rouwenden een vogelhuisje of insectenhotel met de naam van de overledene aan een boom hangen.

Dit is zowel een ecologische als levensbeschouwelijke keuze. Het toont dat er tussen

het menselijke en het niet-menselijke geen harde grens bestaat. De dood is niet finaal, maar een transformatie in iets anders. Deze gedachte wordt ook belichaamd door de beplanting op de begraafplaats. Er zijn geen groenblijvende planten; zo is het ritme van de seizoenen steeds zichtbaar. De ontluikende lente, de bruisende zomer, de ingetogen genoegens van de herfst en de kille vorst van de winter.

De herfst is het moment bij uitstek om je voor te bereiden op de naderende winter. Wanneer de zachte sneeuw het einde aankondigt, hoe wil je dan dat je lichaam te ruste wordt gelegd? Steeds meer mensen laten zich in hun beslissingen leiden door de impact op het milieu.

'De dood is niet finaal, maar een transformatie in iets anders'

Crematie

Bij crematie wordt per lichaam gemiddeld 208 kg CO₂ uitgestoten. Daarnaast is menselijke as vrij zout en verhoogt het de pH-waarde van de bodem. Deze veranderingen in chemische bodemsamenstelling hebben effect op zowel planten als bodemorganismen. Ook de hoeveelheid fosfor, kalium, zwavelbindingen en zware metalen in ons lichaam zou een negatief effect kunnen hebben, maar de impact op het betreffende ecosysteem moet nog onderzocht worden.

De huidige aanpak voor natuurbegraafplaatsen bestaat erin een inschatting te maken of menselijke assen die balans zouden verstoren. De Drongense natuurbegraafplaats is gelokaliseerd op een bodem met 'hoge basenverzadiging'. De assen tasten de natuurlijke pH-waarde van de bodem dus minder aan dan bij een mineraalarme zure bodem het geval zou zijn.

Assen worden niet enkel uitgestrooid, maar kunnen ook in een urne begraven worden. Dit zou ervoor kunnen zorgen dat de as samenklit, waardoor ze slechts langzaam wordt afgebroken. Dit is enerzijds handig, omdat het proces controleerbaar is, in tegenstelling tot vrij uitgestrooide assen. Anderzijds krijgt de bodem lokaal hogere concentraties van bepaalde stoffen te verduren. De effecten hiervan zijn nog niet grondig onderzocht.

Begraving

Begraving in een kist of lijkwaad heeft een minder grote

impact op het bodemleven omdat een lijk, in tegenstelling tot as, gemakkelijker door bodemorganismen wordt afgebroken om vervolgens door planten te worden opgenomen. Een lichaam vraagt echter meer plaats dan crematieassen en het kan tot vijftientig jaar duren voor het volledig vergaat. Verder zijn er nog twee ecologische nadelen. Ten eerste kan je zware metalen moeilijker verwijderen uit het lichaam dan bij crematieassen. Ten tweede, om iemand te begraven moet je een hele hoop aarde omwoelen, waarbij wortels worden beschadigd en bodemleven wordt verstoord.

'De beste oplossing voorhanden is op dit moment de zogenaamde humusatie'

Humusatie

De beste oplossing voorhanden is op dit moment de zogenaamde 'humusatie', waarbij

het lichaam door micro-organismen wordt afgebroken tot voedzame humus voor de bodem. Dit proces duurt twaalf maanden. Daarna kunnen de nabestaanden de humus gebruiken, bijvoorbeeld door er een herinneringsboom in te planten. Humusatie zorgt voor een gezondere bodem en heeft als bijkomend voordeel dat het lichaam sneller afbreekt dan bij een begraving. Bovendien is er geen nood om diep in de grond te graven. Ondanks de voordelen is deze methode in België nog niet toegestaan.

De meerwaarde van een natuurbegraafplaats

Kiezen voor een natuurbegraafplaats heeft een positieve impact op het milieu en zorgt voor een diepliggende verbondenheid met de natuur. Bovendien is het een mooie, troostrijke omgeving voor de nabestaanden. Er komt een bepaalde rust over je heen wanneer je in Drongen door de veldbloemen stapt, langs de vogelhuisjes, om vervolgens even te gaan zitten op een boomstambankje en te luisteren naar de geluiden om je heen. De wind, de insecten, de vogels... Weten dat je geliefde deel uitmaakt van al dat leven, maakt de dood toch net iets draaglijker.

'Er komt een bepaalde rust over je heen wanneer je in Drongen door de veldbloemen stapt'

Wil je je inzetten voor de legalisatie van humusatie? Op <https://www.humusation.org/> vind je meer informatie en een petitie!

GROENDAKEN
DAKTUINEN &
GROENGEVELS

OOK VOOR
DOE-HET-ZELVERS

CANOOPY

+32 (0)9 247 48 49
info@canopy-greenroofs.be
www.canopy-greenroofs.be

@ohne.gent www.ohne.be

Bij OHNE shop je biologisch, lokaal én verpakkingsvrij.

PAK UIT
ZONDER VERPAKKING

OHNE
Natuurlijk onverpakt.

Steendam 68 &
K. Elisabethlaan 22,
9000 Gent

-10%

Deze advertentie geldt als KORTINGSBON van 10% bij OHNE Gent.

Huisje op wielen

polyvalente mobiele ruimtes

www.huisjeopwielen.be

Riet —

'Het samenbrengen van beleid, expertise en engagement creëert een netwerk voor vernieuwing dat erin slaagt om business as usual te overschrijden'

In deze rubriek laten we iemand aan het woord die zich rechtstreeks of onrechtstreeks inzet voor een duurzamer Gent. Deze keer aan de beurt: Riet Van de Velde.

'Als duurzaamheidscoördinator vorm ik rond duurzaamheidsthema's netwerken van onderzoekers, beleidsmedewerkers, studenten en andere externe stakeholders. Door het samenbrengen van beleid, expertise en engagement creëren we opportuniteiten om *business as usual* te overschrijden. Samen beargumenteren we beleidsvoorstellen, experimenteren we in living labs, vergaren we nieuwe kennis, maar kunnen we ook kritisch blijven en aanjagen. Een duurzame universiteit krijgt vorm vanuit haar community.'

'Met onze Green Office, waar ook heel wat jobstudenten en vrijwilligers in meedraaien, creëren we een kader waarin het goed voelt om zelf aan de slag te gaan. Een wild idee om een stap vooruit te zetten? Wanneer je mensen en projecten met elkaar verbindt, en eventueel wat financieel steunt, zijn heel wat mensen bereid om vrijwilligerswerk te doen om van de UGent een duurzamere universiteit te maken.'

'Als universiteit moeten we ons mengen in het publieke debat, wijzen op de urgentie en aandacht vragen voor 'het waarom'. We hebben ook een voorbeeldfunctie, en niet alles hoeft duur te zijn. Zo duwen we voor het maken van moedige keuzes zoals plantaardige catering, een parkeerbeleid dat fietsen aanmoedigt, of minder vliegen. Studenten als beleidsmakers en bedrijfsleiders van morgen, willen we vertrouwd maken met complexe duurzaamheidsvraagstukken, hun bagage geven om aan de slag te gaan en hun engagement aanmoedigen.'

txt_Ludgarde Coppens pix_Babette De Witte

Bouwaanvraag goedgekeurd?

Hoe outside of the box werken aanzet tot denken

Wie al eens een boek gaat lenen in de Krook of de bus neemt op het Zuid, is misschien iets merkwaardigs opgevallen: de gevel van het VOKA-gebouw is sinds enkele maanden opgefleurd met vrolijke geraniums, vergezeld van de mysterieuze boodschap 'We never promised you a geranium garden'.

Was het eens tijd voor verandering? Of zit er meer achter?

txt_pix_K. Leemans

Een (on)aangename verrassing
VOKA was alleszins niet van plan wijzigingen aan te brengen aan hun gebouw. De verbazing was dan ook groot toen medewerkers begin juni een geel papier aan de deur ontdekten: Kleine werken, aanvraag voor gevelrenovatie.

'De gevel wordt gerenoveerd door de plaatsing van nieuwe bloembakken met rode geraniums', zo valt er te lezen op de poster Bloembakgevel van het project BOUWAANVRAAG. Met 6 magisch-realistische herinterpretaties van iconische locaties in Gent en Brussel, nodigen architecten Lauren Dierickx, Laura Muldermans, Olivier Goethals en Sander Rutgers ons uit om te kijken

vanuit een nieuw gezichtspunt. Ze bieden een alternatieve blik op de positie van de architect in de maatschappij, onthullen nieuwe mogelijkheden om de stad groener en democratischer te maken, en spelen met de regels in plaats van zich erdoor te laten beperken.

'Is dit een ingenieus staaltje Gentse rebellie? Of toch een ongeoorloofd misbruik van tijd en middelen?'

Zo dienden ze voor ieder ontwerp een echte bouwaanvraag in, met alles erop en eraan. De meeste werden afgekeurd

wegens onvolledigheid van het dossier, maar de Bloembakgevel werd wél goedgekeurd.

Dat kan toch niet! Of wel?
Verontwaardiging alom bij VOKA. Ook op sociale media wordt er tekeer gegaan door Gentenaren van alle slag, waaronder ook politici. Hoe is het mogelijk dat iemand een bouw-aanvraag kan indienen voor een gebouw dat niet van hem is en dat de eigenaar hiervan niet op de hoogte gebracht wordt? Dat moet wel vriendjespolitiek zijn tussen de ambtenaren en een stelletje losgeslagen eco-gekken! Blijkbaar heeft een eigenaar nog minder rechten dan activistische geldverkwisters die van tevoren wisten

dat verbouwing er nooit zou komen.

Alleen... het is volstrekt legaal om een bouwaanvraag te doen voor iemand anders' eigendom, al gebeurt dit doorgaans door aannemers die willen weten of wat ze met het gebouw voor ogen hebben uitvoerbaar is. Het opsporen en informeren van de eigenaar, evenals het beoordelen van de intentie van de aanvrager of natrekken van de kans op uitvoering, behoren volgens het Vlaamse omgevingsvergunningendecreet niet tot het takenpakket van de ambtenaar. Juist door de letter van de wet volledig te volgen, zag het architectencollectief de vergunning voor de gevelrenovatie goedgekeurd.

Is het dan een ingenieus staaltje Gentse rebellie? Of toch een misbruik van tijd en middelen?

Opgelet voor Trumpiaanse praktijken

Deze vragen worden ook gesteld op de Gentse Commissie van Mobiliteit, Architectuur, Stadsontwikkeling, Stedenbouw en Erfgoed (MASSE) van woensdag 11/06/2025, (opname vrij beschikbaar op ebesluitvorming.gent.be). De verdeeldheid tussen de partijen is duidelijk. Degenen die zich fatsoenlijk informeerden over de legitimiteit van de acties van het collectief, zijn ook degenen die de creatieve aanpak als uiting van kritiek wel kunnen appreciëren. Het zijn ook zij die zich in de boodschap van het project kunnen vinden (links).

Het omgekeerde is ook waar (rechts), en het is een trend die zich voordoet zowel binnen als buiten de zaal.

Het lijkt een mooi staaltje 'zien wat men wil geloven'. Enerzijds is het niet onlogisch dat je wil ijveren voor je agenda. Anderzijds zou de onderbouwing daarvan telkens geïnformeerd moeten zijn, ongeacht je positie tegenover de situatie.

'Juist door de letter van de wet volledig te volgen, zag het architectencollectief de vergunning voor de gevelrenovatie goedgekeurd'

In dit geval ondermijnt rechts haar geloofwaardigheid door verontwaardigde conclusies te trekken uit vragen waarop het antwoord relatief eenvoudig te vinden is. Hierdoor onthullen ze zichzelf: het gaat erom een project dat hen niet bevalt in een negatief daglicht te stellen, dus grijpen ze naar oppervlakkige kennis die beter uitkomt en wordt er geen moeite gedaan om de juistheid ervan te achterhalen.

Een goede herinnering aan eenieder van ons om niet in diezelfde val te trappen. Het is natuurlijk aangenaam om de wet te omarmen als die aan jouw kant staat, maar ook als je het niet eens bent met iets moet je je huiswerk doen om een degelijke discussie aan te kunnen gaan.

Klaar voor de volgende stap

Hoewel het niet de discussie was waar BOUWAANVRAAG op doelde, heeft het project wel aangezet tot praten. Het heeft de schepen van Stedenbouw doen aangeven zelf vragende partij te zijn voor discussie over de rol van de architect in de stad. En zo hebben we er, dankzij de toegeeflijke knipoog van VOKA, toch maar mooi een gevel vol geraniums bij.

BOUWAANVRAAG is een samenwerking tussen Lauren Dierickx, Laura Muyldermans, Sander Rutgers en Olivier Goethals. Het project wordt gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap en kwam tot stand dankzij de steun van UGent-Vakgroep Architectuur en Stedenbouw, KULeuven Departement Architectuur, de Stadsbouwmeester Gent en 019.

Op architectuur.gent vind je alles wat leeft over architectuur in de stad.

Pak nu
25% korting
op jouw eerste
webshopbestelling!

Geniet ervan.
Enkel geldig met kortingscode
FRONTAALDWM2025
bij jouw eerste bestelling
t.e.m. 30/11/2025.

De
Wassende
Maan

Biodynamische boerderij
Biopakket | Bio webshop | Biowinkel

Stadsplant Ambassade Stokroos

In 2025 staat bij GMF de Wilde Stad centraal. Naast alle planten die mensen aanplanten en verzorgen zijn er talloze planten die zich zonder menselijke intentie vestigen, wilde planten dus. Deze spontane Gentenaars hebben inventieve manieren ontwikkeld om in onze stad te overleven. Dit jaar zal de stadsplantambassade hun verhalen brengen.

txt_Daniël Vernooy pix_Bieke Vanherrewege

Tussen de voegen van onze straten en stoepen komt een zeer gespecialiseerde flora op. Ik heb mij altijd verwonderd over moeite die gedaan wordt om de spontane stoeplantjes te verwijderen. Deze bijzondere planten, die zich in zo'n vijandige omgeving weten te handhaven, verdienen beter dan vergiftigd te worden of te worden uitgekraasd met een bot aardappelschilmesje. Ze bieden voedsel en onderdak voor bestuivers en vogels, vragen geen onderhoud en zijn een verrijking van het straatbeeld. De bloemenpracht van de stokroos (*Alcea rosea*) is daar een goed voorbeeld van.

Gentse stokrozen: Iedere herfst is het weer uitkijken naar waar de stokrozen zich dit jaar hebben weten te vestigen. Vaak tref je de eerste kiemplantjes al als de volwassen planten nog niet zijn uitgebloeid. De typische bladeren zijn al vroeg te herkennen. Dan is het wachten op de bloei van de volgende zomer, vaak zeer uitbundig en langdurig. Stokrozen tussen de 2 en 3 meter hoog zijn geen uitzondering. In Gent zijn er verschillende kolonies van waaruit de plant zich uitbreidt, en waar we ieder jaar weer op een spektakel kunnen rekenen. De bekendste zijn allicht het Oud Begijnhof Sint-Elisabeth en Portus Ganda, maar in de meeste poortwijken zijn er wel clusters te vinden.

De stokroos komt oorspronkelijk uit het gebied rond de Zwarte Zee, en is al millennia in cultuur. Een geliefde en

makkelijke tuinplant, zowel bij de oude Grieken als bij ons (vanaf ten minste de 16de eeuw in de Lage Landen). Helemaal cottage core.

'Helemaal cottage core'

Glamping voor bijen:

Insecten komen niet enkel naar bloemen om te eten, de bloemen bieden ook onderdak. Moe van een lange dag nectar verzamelen, kruipen hommels en bijen bij schemering in de bloemen. De bloemen sluiten voor de nacht, en de vliesvleugeligen hebben zo een droge en veilige slaapplek.

Een helpende hand: Hoewel de stokroos zich prima zelf kan uitzaaien, kan je de plant natuurlijk altijd een handje helpen met het verspreiden van het zaad. Uitstrooien op zuidelijk gerichte muren. De plant is echt niet veeleisend; een voeg is genoeg. Bijkomend voordeel: de stokroos in volle bloei is een argument waar zelfs de meest notoire krabber of spuiters niet omheen kan.

De 'Bumblebee Professor'

Hoe de grootste ecocide in de menselijke geschiedenis tegen te gaan

Als we denken aan het uitsterven van diersoorten komen meteen de beelden van panda's, neushoorns en ijsberen voor de geest. De veruit grootste en meest gevaarlijke ecocide is echter die van de kleinste in het dierenrijk: insecten. Prof. Dave Goulson waarschuwt, adviseert en biedt hulp om het tij te keren.

txt_Remi Leroy pix_GMF

Wie is Dave Goulson?

Al van jongs af aan is Goulson gefascineerd door alles wat kruipt en zoemt. De magie van de eerste rupsen die hij verzamelde en zag ontpoppen is hem altijd bijgebleven. Hij bleef ze bestuderen en zocht ze overal, van de woestijnen in Zuid-Amerika tot de ijzige hoogtes in Nieuw-Zeeland. Het meest van al zijn het de hommels die hem fascineren vanwege hun sterke cognitieve vaardigheden en complexe sociale relaties, veel geavanceerder dan andere insecten. Toen hij het schopte tot professor in de biologie heeft hij dus al snel de bijnaam 'Bumblebee professor' gekregen.

Onwetendheid

De inzichten die Goulson verwierf tijdens zijn academische carrière deden hem echter alarm slaan: jaar na jaar sterven insecten massaal uit, veel meer dan andere soorten.

De afgelopen vijftig jaar zijn we al ongeveer tachtig procent van de insecten verloren. Merk op, dit is na de komst van de eerste pesticiden en massa-landbouw. Hoeveel insecten er daarvoor waren, weten we gewoonweg niet omdat niemand het onderzocht. Goulson ziet vandaag dezelfde onwetendheid: we hebben nog maar één miljoen van de naar schatting vijf miljoen insecten een naam gegeven, en elke dag sterven vele daarvan uit in het krimpende Amazone-woud. We zullen dus nooit echt begrijpen wat we verliezen. Elk jaar zet deze massale sterfte zich voort. Goulson schat dat er nu elk jaar één à twee procent van alle insecten verdwijnt, wat sterk oploopt over decennia heen. Dichter bij huis gebeurt hetzelfde. Iemand die zich nog herinnert hoe we op vakantie de insecten van onze autoruiten moesten vegen? Bij ons in België zijn al zes van de eenendertig hommelsorten

uitgestorven, achttien zijn met uitsterven bedreigd. Hoe valt zo'n achteruitgang te verklaren? Goulson haalt verschillende factoren aan, die ook nog eens sterk op elkaar inspelen. Landbouwvelden met dezelfde gewassen en zonder bloemen nemen zowat al onze publieke ruimte in. Ze worden nog altijd volgespoten met insecticiden, en vele van de gevaarlijkste stoffen die al lang uitgebannen zijn, vinden we nog overal in de natuur (en in ons eigen lichaam) terug. Dan zijn er nog straatlantaarns die insecten elke avond hypnotiseren, druk autoverkeer, en ja natuurlijk, klimaatverandering.

'Iemand die zich nog herinnert hoe we op vakantie de insecten van onze autoruiten moesten vegen?'

Strijd tegen insectengenicide

Daarom schoot Goulson in actie. Hij onderzocht het gebruik van pesticiden waarvan vele boeren onterecht denken dat ze veilig zijn voor bijen. Dat werk bezorgde hem vele aanvallen van de chemieuzen. Onze professor besefte al snel dat deze strijd niet alleen door academici in hun ivoren toren gewonnen kon worden. Van burgers tot politici en boeren, we moeten iedereen mee betrekken in het stoppen van de insectengenicide. De professor is daarom veranderd in een publieke campagneleider en een van de belangrijkste woordvoerders voor dieren zonder stem. Eerst richtte hij de Bumblebee Conservation Trust op, een Britse organisatie die het uitsterven van hommels onderzoekt en tegengaat. Daarna vloeiden tal van bestsellers uit zijn pen, boeken vol met verrijkende lessen over insecten en tips

om ze te redden. Verder zetelt hij ook in verschillende raden en besturen die strijden tegen pesticiden, en hij reist heel de wereld af om zijn stem te laten horen. Zo komt hij dus op 9 oktober in Gent terecht.

Zijn strijdlust is met de jaren niet verminderd. Wat er vandaag in de wereld gebeurt, maakt Goulson uiteraard sterk bezorgd, vooral na zoveel jaren strijd. Maar er is hoop: insecten hebben het voordeel dat ze zich enorm snel voortplanten. Dus als we een goede omgeving creëren dan komen ze met hordes terug. Insecten zijn veerkrachtig en het is zeker niet zo dat ze allemaal zullen uitsterven. Kakkerlakken en slakken bijvoorbeeld zullen de mensheid sowieso overleven, zeker als we op de huidige manier verder gaan.

Onschatbare waarde

Professor Goulson kon tijdens ons gesprek niet stoppen met

Prof. Dave Goulson

_Professor biologie met specialisatie in hommels

_Oprichter Bumblebee Conservation Trust

_Schreef bestsellers als 'Een verhaal met een engel' en 'De vlucht van de hommel'

Snoeiwerken

Vellingen

Aanplanten en verplanten

Boomtechnisch advies

Ploffen voor o.m. bodemdrainage

BIJLOGISCHE CATERING

DE GOEDE ZAAK

AMBRACHTTELIJKE SEITAN

Bewuste catering gezocht?
Wij koken naar jouw smaak en budget
vanaf 35 p.

privé-feest bedrijfsevent
workshop teambuilding

www.de-goede-zaak.be

Ontdek onze webshop
met biologisch lekkers

seitan broodbeleg
ontbijtgranen

www.seitan.be

HOTA ERKENDE CV

**SAMEN BIO-ECOLOGISCH
BOUWEN MET HOUT**

**ZOEK JE EEN PARTNER VOOR JOUW
(VER)NIEUWBOUW OF TOTAALRENOVATIE?**

CONTACTEER ONS VIA:
WWW.HOTA.BE/CONTACT OF INFO@HOTA.BE

argumenten op te sommen waarom insecten van onschatbare waarde zijn voor de mens: tachtig procent van alle planten is afhankelijk van bestuivers voor hun voortplanting, waaronder uiteraard ook veel landbouwgewassen. Insecten verwerken de mest van onze koeien zodat onze bodem gezond blijft. Daarbij houden insecten elkaar onder controle doordat soorten met elkaar concurreren of op andere jagen. Binnen een biodiverse omgeving heb je dus ook minder nood aan insecticiden, omdat de soort die je gewas opeet door andere wordt tegengehouden. Hoewel Goulson er alles van weet en zijn argumenten kracht blijft bijzetten met meer en meer onderzoek, vindt hij al die economische argumenten eigenlijk compleet overbodig. Waarom zou iemand immers toestaan dat zulke fascinerende wezens voorgoed verloren gaan? Waarom moeten mensen altijd overtuigd worden door te wijzen op wat in hun eigen belang is? Goulson denkt dat mensen de liefde voor de natuur zijn verloren door steeds meer in steden of landbouwgebied te wonen. De insecten die we zien zijn kakkerlakken, muggen en wespen, en die beschouwen we als hinderlijk. We kennen de namen van wilde dieren niet meer, en zo merken we niet op dat ze verdwijnen.

Kippen in de tuin

Niettemin ziet Goulson dat almaar meer mensen het belang van bijen inzien en ze een plaats willen geven. Vele mensen geven gehoor aan zijn betoog en komen in actie. Zo zijn er veel bedrijven die korven met honingbijen zetten.

Helaas is dat niet altijd de beste oplossing. Goulson vergelijkt dit met het uitsterven van vogels proberen tegen te gaan door kippen in je tuin te nemen. Honingbijen zijn gedomesticeerde dieren en maken maar een kleine fractie uit van alle soorten bijen die er bestaan. Een stabiel ecosysteem heeft nood aan veel biodiversiteit en dus aan veel verschillende soorten. Daarom kunnen te veel honingbijen soms net slecht zijn. In Londen zijn er zo'n tienduizend nesten van honingbijen op daken van bedrijven die daarmee iets goed proberen te doen. Maar in zo'n grote wereldstad zijn er veel te weinig bloemen voor zo'n massa bijen (vaak meer dan vijftigduizend bijen per nest). Honingbijen zijn goed georganiseerd en overleven daar, ten koste van belangrijke dieren voor wie geen nectar overblijft, zoals de hommels.

'Waarom moeten mensen altijd overtuigd worden door te wijzen op wat in hun eigen belang is?'

Wat moet je dan wel doen om hommels en andere insecten te redden? Kom het Dave Goulson vragen op donderdag 9 oktober. Hij heeft tal van tips en nuttige lessen om Gent weer insectvriendelijk te maken. Bee there or bee square!

Afspraak op donderdag 9/10 in de Miryzaal om 20u, Biezekapelstraat 9. Koop snel je ticket!

'De afgelopen vijftig jaar zijn we al ongeveer tachtig procent van de insecten verloren'

Gluren Bij De Buren

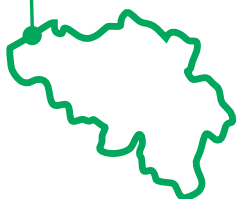
Schoon schip maken aan 't zeetje

GMF op bezoek bij Proper Strand Lopers in Oostende

Wat is het toch fijn om Frontaal-reporter te zijn. Op een van de warmste dagen deze zomer kon ik van een zeebriesje genieten in Oostende. Ik ging er op bezoek bij de Strandhelden, onderdeel van een milieuorganisatie die langs de hele Belgische kust actief is. Opnieuw Gluren Bij De Buren dus!

txt_pix_Sabine Huyghe

Oostende

Proper Strand Lopers

Proper Strand Lopers; de naam is niet ver gezocht. Het begon met een strandloper die de plastic zak die hij zag liggen vulde met het andere afval dat hij tegenkwam. Het resultaat plaatste hij op Facebook om zo anderen te inspireren om ook een opruimactie te organiseren. De Facebook-groep telt nu zo'n 8800 leden en is een laagdrempelig platform om data te delen, over de problematiek te discussiëren, creatieve oplossingen te bedenken en acties te organiseren. Enkele jaren later, in 2018, werd een vzw opgericht en volgden tal van projecten en samenwerkingen.

Toen Twix nog Raider was

Er worden opruimacties georganiseerd, maar er wordt ook ingezet op bewustwording en gedragsverandering. In de webshop kan je naast gepersonaliseerde drinkflessen ook werkjes kopen van Noordzee Trash Art: kleine proefbuisjes

met plastic strandvondsten en grappige wenskaarten met een plastic twist. Van de Trash Art vind je verkooppunten langs de hele kust, de opbrengst gaat integraal naar de werking van Proper Strand Lopers.

'Sommige verpakkingen stammen uit de jaren 60 en 70 en er staat zelfs een bierflesje uit de jaren 50'

Ook indrukwekkend is de Expo Retro Afval: je ziet letterlijk hoe plastic en ander afval ettelijke tientallen jaren bewaard blijft. Snoepwikkels van toen een Twix nog een Raider heette, de evolutie van het design van de gekende blauwe Nivea-blikken, zakjes van chips van lang vervlogen merken, flesjes zonnecrème met beschermingsfactor 2 of 4 in plaats van de huidige 30 of

50... Sommige verpakkingen stammen uit de jaren 60 en 70 en er staat zelfs een bierflesje uit de jaren 50.

Sun, sea en... sigarettenpeuken

De kustgebieden zwerf-afvalvrij houden doet Proper Strand Lopers aan de hand van verschillende acties. Die kunnen lang op voorhand gepland zijn, of op korte termijn op poten gezet, bijvoorbeeld na een storm. Ze organiseren ook overall aan de Belgische kust teambuildings en klasbegeleidingen.

Tijdens de zomermaanden gaan De Strandhelden, een mooi staaltje van burgerparticipatie, aan de slag. Elke avond om 19.30u kom iedereen die wil een uurtje meehelpen met het opruimen van het strand. Afspraak aan de cabine aan het Klein Strand, grijpers, handschoenen en jute zakken worden voorzien. De bedoeling is niet enkel verhinderen dat het afval in de zee terecht komt, maar ook de onbewuste strandbezoekers wijzen op hun verantwoordelijkheid. De insteek is dat strandgangers geïnspireerd worden om mee te helpen, om zo frustraties om te buigen in een positieve beweging.

Als Strandheld-voor-een-dag trek ik op pad met Stefaan, vrijwilliger van een van de eerste uren. Het is zelfs een heuse familie-aangelegenheid: zijn vrouw Nele blijft bij de spullen

aan de cabine en zijn zoon Tiemen wordt ingeschakeld voor uitleg bij de Retro Expo. Vandaag wordt hij zelfs gevolgd door een ploeg van het VRT-journaal. Ik ontmoet ook Kristien, die de buisjes en kaartjes van Noordzee Trash ontwerpt.

Stefaan: 'Vandaag is er al een ploeg van de Stad Oostende langs geweest om afval te rapen en dat maakt echt wel een verschil.'

Nele: 'Vorig jaar was het op sommige hittestagedagen echt niet te doen. Normaal wandelen we tot aan het Casino en terug, toen was onze zak al na enkele meters vol en moesten we hem meerdere keren komen legen.'

'Ik hoorde ooit iemand tegen een kindje zeggen: hier, ga die luier even verderop maar in het zand begraven. Tja...'

Vanavond geraken we wel tot aan het Casino. Ik zie her en der andere Strandhelden in de weer en de stadsdienst is dus ook al gepasseerd. Bezaaid met afval ligt het strand niet, toch vind ik van alles en nog wat: speelgoed, drank- en snoepverpakkingen, en heel veel sigarettenpeuken. Een jongen komt me een gevonden sok brengen. Het grootste stuk is een kapotte parasol die amper in mijn jute zak past. Het

meest vieze is een overvolle luier. Stefaan: 'Ik hoorde ooit iemand tegen een kindje zeggen: hier, ga die luier even verderop maar in het zand begraven. Tja...'

De oogst

Terug aan de cabine wordt het verzamelde afval op een zeil gespreid en trek ik grote ogen. Op een uurtje tijd werd zo'n 300 liter afval verzameld en die parasol was helaas niet het grootste stuk; een opblaasbare schildpad spant de kroon. Het PMD wordt eruit gevist, verder zijn er glazen uit de strandbars, bierflesjes al dan niet met statiegeld, veel sigarettenpeuken dus en ook meerdere strandspeeltjes. Die worden verzameld in een 'speel-o-theek' bak; daar kunnen kinderen speeltjes komen lenen als ze het daarna ook mooi terugbrengen. Vandaag wandelden er 23 Strandhelden mee.

Nele: 'Er komen veel vaste mensen, maar ook mensen die een dagje aan zee zijn en de oproep op ons krijtbord zien staan.'

Iedereen kan een Strandheld zijn, jij dus ook!

www.facebook.com/destrandhelden
www.properstrandlopers.be

Ecologische bouw-, hout- en isolatiematerialen voor energiezuinige (hout)bouw & renovatie

Steico flex PEFC
Houtwolisolatie

Isokurk
Vloer- en muurisolatie

pro clima
Luchtdichting

- deskundig advies, webinars, workshops en opleidingen.
- welkom in het Eurabo-team. **Ontdek onze jobs** of solliciteer spontaan

10%
ISOLATIEKORTING

10% korting voor leden van Gents MilieuFront

EURABO RONSE • Pont West 112 • B-9600 Ronse
EURABO GENT • Wiedauwkaai 87 • B-9000 Gent
+32 55 23 51 40 • +32 9 216 46 40 • info@eurabo.be - eurabo.be

start nieuw seizoen!

sep'25

DANS!

DANSHUIS DE INANG DE-INGANG-BE

LESEN | WORKSHOPS | KAMPJES
KINDEREN | JONGEREN | VOLWASSENEN

gent:

foto: Tessa Cloerenhout

Thuisopbaring

Samen denken en doen

Zonder protocol

Ecologisch

Afscheid op eigen wijze

ANDERZIJD

EIGENZINNIGE UITVAART

Anderzijds
Wolterslaan 83, 9040 Sint-Amandsberg
0474 56 15 23 goedele@anderzijds.com
www.anderzijds.com [fb/anderzijds.gent](https://fb.com/anderzijds.gent)

Het groen achter de oren

Stel dat we morgen wakker worden in een wereld waarin iedereen overtuigd is van de urgentie van de klimaatcrisis. Dat we dus wereldwijd ons gedrag aanpassen, maar vooral dat regeringen hun beleid volledig wijden aan het oplossen van de crisis en het drastisch afbouwen van de vervuiling. Hoe zou het leven er dan uit zien?

Vergeten treinstations openen opnieuw en bussen krijgen een betrouwbare dienstregeling. We gaan op vakantie met de fiets of met de nachttrein, comfortabel en betaalbaar. Privéautobezit is enkel mogelijk voor vergunninghouders. De regels zijn streng. Er heerst een twee-kind-politiek. De bevolkingsafbouw mag niet té snel gaan. Om voedingswaren en verzorgingsproducten te vervoeren en te bewaren bestaat er een globaal systeem van herbruikbare potten en borden met statiegeld, kortweg GSRPD, die bovendien altijd ordelijk in je keukenkast passen en waar altijd een deksel bij te vinden is. We eten hier geen avocado's. Ook de meeste kaas is uit den boze. De sterke rantsoenering van koffie, hier in onze streken, is voor velen een zware dobber, maar de overheid organiseert ontwenningkuren en praatgroepen. Laten we echter niet naïef zijn, de zwarte markt draait overuren. Slagers scholen zich om tot fupersers en seitankneders. De plasticproductie valt terug. De meeste olie blijft in de grond. Mensen die tewerkgesteld waren in vervuilende industrieën werken nu bij het openbaar vervoer of bij de politie. We werken sowieso allemaal veel minder. We verdienen minder, kunnen minder kopen. Win-win.

Niemand zoekt iets op via artificiële intelligentie. Op muziekfestivals komt de muziek centraal te staan. De beleving zakt naar de achtergrond. Op het afsteken van vuurwerk staat de doodstraf.

Sport in competitieverband is verboden. De Olympische Spelen, het WK, het EK, de Tour de France, de Marathon Des Sables, de Superbowl, ze behoren allemaal tot het verleden. Op skiën staan zware straffen. Bergwandelen mag, maar dan zonder energieverslindende reddingsoperaties. Een mannetje minder is een mannetje minder.

De ideale wereld

Lisa Maréchal

Halfzware inspanningen die de gezondheid ten goede komen zijn toegestaan, maar overmatig calorieverbruik wordt ontmoedigd. Sporthorloges krijgen een update.

NASA, ESA en Roskosmos staken hun ruimtevaartprogramma's en gaan in competitie over het vinden van een plasticverwerkende bacterie.

Met het staal van vliegtuigen bouwen we windmolens. We schuimen onze havermelk op met de hand. Alle overbodige elektrische toestellen en auto's worden ontmanteld. De grondstoffen worden gebruikt voor essentiële toepassingen.

Oorlogen bestaan niet meer. We dragen onze kleren ook nog als er gaatjes in zitten of als ze onverwijderbare vlekken hebben. Wie zich niet aan de voorschriften houdt, krijgt een boete.

Gents MilieuFront, in zijn oorspronkelijke functie overbodig geworden, is een opleidingscentrum voor voormalige klimaatontkenners. Cursussen zijn er altijd volgeboekt. Een greep uit het meest populaire aanbod: met de bus op stap, omgaan met nieuwe inzichten, en geitenwollen sokken breien.

Voortaan

Voortaan kiezen voor een duurzame levensstijl vraagt om nieuwe gewoontes. We helpen je graag op weg met enkele huis-, tuin- en keukentips. Klein begonnen ...

Tussen de draadjes: De Clothing Loop in/uit andermans zak

Weet jij wat een laagdrempelig, hip én eco-min-ded buurtinitiatief is voor kleren? Van mij, voor jou: de kledingketting.

Een grote zak spullen reist – bij voorkeur per fiets of te voet - rond. Komt hij bij jou, neem wat past en doneer wat je kwijt wilt. Zo krijgt een plunje een extra leven, verklein je de afvalberg en verminder je de vraag naar nieuwe items. Je maakt anderen blij, creëert ruimte in je kast en ontdekt stijlen of merken die je anders nooit zou kopen. Nog voordelen? Je draagt bij aan een collectief initiatief, versterkt sociale verbondenheid en wordt bewuster van je consumptie. Geven en nemen op vele vlakken!

Zo'n swap werkt net iets anders dan de kring-winkels of kledingruilacties (zoals bij organisaties Gentse Spruiten vzw of Kaffie is Kaffie vzw): je kiest wat je nodig hebt zonder te betalen en er is geen puntensysteem. Je garderobe wisselt vaker zonder winkelbezoek, wat ook voor minder mobiele mensen een plus is.

Praktisch: het doorgeefstelsel werkt in vaste volgorde. Sluit je aan bij een bestaande ketting of start eenvoudig een nieuwe. Via Clothing Loop vind je categorieën per doelgroep en maat; ook voor boeken en speelgoed. Veel plezier!

Lees meer op <https://www.clothingloop.org/nl/'begin een nieuwe loop' of 'vind een loop'>

txt_Eveline Deroo pix_Pexels

Vers in het glas Van oogst tot winterkost

Wil je ambachtelijke smaakbommen maken en ze lang bewaren? Dan is wecken iets voor jou.

Wecken is een variant van inmaken, waarbij groenten en fruit of zelfs volledige gerechten in glazen potten vacuüm worden getrokken. Zo verwerk je goedkoop grote hoeveelheden. Gebruik kraakverse ingrediënten.

Vorbereiding fruit/groente

- Verwijder aangetaste plekken, schillen of takjes. Was en laat uitlekken.
- Voorzie gesteriliseerde potten (echte weckpotten of gerecycleerde glazen potjes met goed sluitend deksel). Kook de potten, ringen en deksels 5 minuten. Laat uitlekken op een propere doek.
- Blancheer je product: kook kort en koel snel af om bacteriën te doden en luchtballen te verwijderen.
- Vul de potten direct met je porties, een deel van het kookvocht en natuurlijk (zuur, zoet of

zout) conserveermiddel tot 1 à 2 centimeter van de rand. Plaats ring en deksel. Sluit af met klemmen of beugels.

Wecken

Zet de potten tot hun vulrand in een kom water. Breng aan de kook. Pas vanaf dan gaat de wecktijd in; dit varieert per product. Haal de potten voorzichtig uit de kom en laat ze omgekeerd 12 uur afkoelen (onderdruk).

Achteraf

Verwijder klemmen/beugels en controleer de afsluiting (het rubberen lipje van de inmaakring wijst naar beneden). Label je creatie en bewaar donker en koel. Honger? Trek open, verwarm en geniet!

Heb je zelf goede ecologische DIY-tips? Stuur ze naar frontaal@gentsmilieufrent.be

txt_pix_Eveline Deroo

Pompoenstoofpotje Lekker hartig, met verrassende smaken!

Wie nazomer zegt, zegt pompoenen. En wie die oranje bollebozen ziet blozen, denkt: smuuuuuullen maar!

txt_pix_ProVeg

kooktijd

skills

Ingrediënten:

- een halve pompoen
- 400g kikkererwten
- 400g tomatenpassata
- 8 gedroogde vijgen
- 1 grote ajuin
- 1 teentje knoflook
- 1 el tomatenpuree
- 1 handje verse koriander
- 1 tl chilipoeder
- 1 tl gerookt paprikapoeder
- 1 el komijn
- 1 el gemalen korianderzaadjes
- 1 tl garam masala
- olijfolie
- zout

Bereiding

- Stoof de ajuinsnippers zachtjes gaar in wat olijfolie tot ze bijna karamelliseren. Voeg de look en stukjes pompoen toe en laat aanstoven. Roer de kruiden onder de pompoen en laat nog heel even meestoven, de pompoen mag nog een beetje hard zijn.
- Giet de tomatenpassata en tomatenpuree bij de groenten en laat alles op een zacht vuurtje pruttelen tot de pompoen beetgaar is, dat duurt ongeveer 25 minuten. Roer hierna de kikkererwten en vijgen onder de groenten en laat alles nog 10 minuten verder garen zodat de smaken goed intrekken.
- Strooi vlak voor het serveren verse koriander over het stoofpotje en klaar! Bon appétit, smaczno en afiyet olsun!

Ontdek meer recepten op proveg.be

De bouw gaat circulair

Hergebruik van sloopmateriaal: twee pioniers

Volgens Vlaanderen Circulair produceren we met ons allen zo'n twaalf miljoen ton bouwafval, goed voor 35% van de afvalberg. Recyclage in de meest brede zin is dus nodig. Enerzijds door sloopafval van bestaande gebouwen zo veel mogelijk opnieuw te gebruiken, anderzijds door te voorkomen dat zulk afval ontstaat. Dit laatste kan door nieuwe gebouwen slim en flexibel te ontwerpen, waardoor ze gemakkelijker een nieuwe functie kunnen krijgen, en door materialen nauwkeurig te documenteren. Tot we zover zijn, is hergebruik de boodschap. Twee bedrijven die dat op gang trekken, liggen in het Gentse. Ik sprak met Stefaan Vandorpe van de Recupcentrale en met Nicolas Meersschaut van Trovo.

txt_ Joris Eschauzier pix_ Andy Bruyninckx, Joris E

Douchebakken

De Arsenaalsite: een betonnen vlakke, waartussen hier en daar nog stukken verroeste rails zichtbaar zijn. Daar, in een loods in negentiende-eeuwse industriestijl, huist de Recupcentrale, die is opgericht door Stefaan Vandorpe en Pieter Malfliet. Stefaan leidt me rond.

Ik zie deuren, soms met de chambrants er nog aan, aanrechtbladen, keukens, meubels, veel verlichtingsmateriaal, rollen vast tapijt, tapijttegels, douchebakken, wc-potten en veel tegels, netjes opgesteld op brede planken.

Naast het magazijn staat een licht gebouwde met een witbloeurende oleander ervoor, waar Stefaan de administratie en de financiën beheert van Scrap, de vzw die de Recupcentrale exploiteert. Daar praten we verder.

'We doen geen stenen, dakpannen of ramen', vertelt Vandorpe. 'Onze gebruikte stenen kunnen niet concurreren met nieuwe, en de ramen die wij

zouden binnenkrijgen voldoen te vaak niet meer aan de steeds strenger wordende eisen op het gebied van isolatie.' En daarom richt de Recupcentrale zich vooral op de binnenafwerking. Waaronder ook keukens, die, door onderaannemers, ook geplaatst kunnen worden.

Naar de 100 ton

Voor de Recupcentrale is het vaak niet nodig om alles wat wordt aangeboden ook fysiek binnen te halen. Op de website, Whatsapp-groep en Instagram (7000 volgers) zetten ze alles wat ze aangeboden krijgen. Gegadigden kunnen de producten dan zelf afhalen (en zelfs demonteren), wat de logistiek verlicht en het magazijn ontlast.

Zo heeft het bedrijf vorig jaar 40 ton materiaal gered, en voor dit jaar zijn ze op weg naar de 100 ton! Wat ze willen, is een mentaliteitswijziging: niet meer automatisch nieuw kopen. Wat dat betreft is er de laatste vijf jaar veel

'Hergebruik van bouw materiaal hoort bij een circulaire economie, waarin tenslotte alle afval weer de grondstof is voor nieuwe producten'

ten goede veranderd. De klanten van de Recupcentrale zijn verenigingen, doe-het-zelvers, kleine aannemers, kunstenaars. Voor de bevoorrading krijgen ze tips van architecten en aannemers.

'Hergebruik van bouw materiaal hoort bij een circulaire economie, waarin tenslotte alle afval weer de grondstof vormt voor nieuwe producten. Juist hierdoor wordt een nieuw soort groei mogelijk, die ecologisch minder belastend is', stelt Stefaan.

Recupereren voor aannemers

Later heb ik een telefoongesprek met Nicolas Meersschaut, wiens bedrijf Huismus ecologische woningen in houtskeletbouw bouwt. Ook hij onderkende al vroeg het belang van het hergebruik van bouwmaterialen. Daartoe richtte hij Trovo op, dat niet alleen voor de projecten van Huismus maar ook en vooral voor andere bedrijven sloopmaterialen recupereert. Het gaat hierbij om grote hoeveelheden en daarom zijn de voornaamste afnemers aannemersbedrijven.

Over prijsverschillen tussen nieuw en recup valt volgens Meersschaut in zijn algemeenheid niet veel zinnigs te zeggen. Er zijn drie redenen om recup materiaal te gebruiken, waarvan, naast esthetische en ecologische overwegingen, een eventuele lagere prijs er slechts een is.

Trovo recycleert ook bakstenen, die gebruiksklaar

gemaakt worden met inschakeling van een maatwerkbedrijf, alsook ramen, isolatie en hout.

Wet- en regelgeving aanpassen

Laatstgenoemde bouwmaterialen zijn van invloed op de stabiliteit en isolatiewaarde van het gebouw. Anders dan voor nieuw geproduceerde bouwmaterialen ontbreekt voor recuperatiematerialen nog vaak een regelgevend kader, zodat niet altijd duidelijk is wat van een bepaald materiaal verwacht kan worden qua stabiliteit, waterdichtheid en isolatiewaarde. Zonder zo'n regelgevend kader is de aansprakelijkheid niet gedekt, kan er geen EPB-verslag worden opgesteld, enzovoort. Er wordt echter aan gewerkt, en Trovo/Huismus probeert hier een steentje bij te dragen.

'Het is interessant, maar allerm minst lucratief werk', zegt Meersschaut hierover. Maar, is zijn conclusie ook, 'het hele veld is in beweging, overal wordt over deze zaken nagedacht en bij nieuwe producten wordt er steeds meer rekening mee gehouden.'

Zo wordt er dus, ook in het Gentse, druk gewerkt aan meer recuperatie van bouwmaterialen. Die 12 miljoen ton aan sloopmaterialen, dat moeten er echt minder worden. Ben je zelf bouwer of opdrachtgever? Dan niet zomaar nieuwe spullen kopen, maar eerst naar de Recupcentrale lopen! Of naar Trovo natuurlijk.

You Count

**HIER
TEL IK
HELEMAAL.
NET ALS
JIJ.**

Ben je tussen 10 en 30 jaar? Open dan een gratis You Count zichtrekening bij vdk bank en kies voor een bank waar jij helemaal telt en meetelt.

Zo radicaal is het niet

Of wel voor GMF?

Greta Thunberg in een bootje naar Gaza? Anuna De Wever als allround activist? Veel klimaatactivisten blijven niet bij hun leest. Zo radicaal is dat niet, betoogt Mikaela Loach in haar boek.

txt_Pieter Nuytinx

Mikaela Loach,
'Zo radicaal is het niet', 2024,
EPO, 249 pagina's.

'Elke actie draagt bij aan de beweging. Wacht niet op hoop, maar bouw mee aan de hoop dat het anders kan'

Zin om mee te lezen met onze boekenclub? Stuur een mailtje naar boekenclub@gentsmilieufrent.be!

Om klimaatrechtvaardigheid te bereiken, moet klimaatactivisme transformatief zijn en dus systeemverandering nastreven – te beginnen bij de economie, vindt ze. Stel dat de mensheid plots een magische verdwijnmachine voor broeikasgassen uitvindt. Dan is de klimaatverstoring misschien opgelost, maar de andere grote problemen op deze planeet nog lang niet. Strategisch strijden we dus voor álle mensenrechten tegelijk. Waar onrecht is, horen klimaatactivisten te zijn. En elke milieustrijd heeft ook een sociale dimensie. *'Ecologisme zonder klassenstrijd is gewoon tuinieren'*, citeert Mikaela snedig.

De beoordelingen op Goodreads, een website voor boekrecensies, lopen sterk uiteen. Lees dit boek dus niet als een wetenschappelijk traktaat met nieuwe feiten over klimaatverstoring. Zie het eerder als een pamflet dat aanzet tot collectieve actie – een pittig schrijfsel dat je milieubewustzijn vanuit andere invalshoeken belicht.

Dat was ook het effect tijdens de bespreking in de boekenclub van GMF. Plots lag de situatie

van inheemse volkeren op tafel in de Dampoortstraat. Sommigen voelden hun privilege, anderen haalden er iets heel anders uit: de kracht van sociale bewegingen uit de strijdvaardige geschiedenis van Gent.

Het boek stelt ook kritische vragen aan de werking van GMF. Willen we louter CO₂-reductie van ArcelorMittal, de grootste klimaatverstoorder van Gent? Of zou hun ijzererts beter in Brazilië zelf tot staal verwerkt worden? Verbindt GMF de sociale strijd voldoende met de klimaatstrijd? Zijn vakbonden daarin niet de natuurlijke bondgenoot? En ruimer: hoe maken we de mainstream milieubeweging inclusiever?

Ook als je niet elke strijd met elkaar wilt verbinden, heeft Mikaela een duidelijke boodschap: doe iets, en doe het collectief. Sociale verandering is mogelijk als je je organiseert. Ze wil iedereen als activist zien, op een eigen manier. Elke actie draagt bij aan de beweging. Wacht niet op hoop, maar bouw mee aan de hoop dat het anders kan. Ze eindigt haar boek met: 'Als we met genoeg zijn, zullen we een betere wereld krijgen.'

Geen gemaar, geef Gent een boulevard!

Hadden we het al gehad over de stadsboulevard die GMF graag wil zien in Gent? Stel, je fietst met je kinderen van het zwembad aan de Rooigemlaan naar de grootste cinema in Gent. Je kiest de route langs de binnenring want je fietst er autoluw langs een apart fietspad onder de bomen. Het is er veilig en gezellig.

txt_pix_Hanne Neys

Wat hierboven beschreven staat is mogelijk en het was ons eigenlijk ook al beloofd. Waar er in het vorige bestuursakkoord van Stad Gent nog sprake van was om onze kleine ring de allure van een boulevard mee te geven, is dat in het huidige akkoord helaas weer heel wat afgezwakt.

In het bestuursakkoord 2025-2030 staat: 'We behouden de R40 als volwaardige binnenring en investeren in de leefbaarheid en oversteekbaarheid voor omwonenden.' Met andere woorden: het huidige stadsbestuur (Groen, Voor Gent) toont geen interesse voor een stadsboulevard en denkt dat autodoorstroming en leefbaarheid/oversteekbaarheid

met elkaar te rijmen vallen.

Nochtans zien we dat 16 van de 20 gevaarlijke punten in Gent (volgens cijfers van het Vlaams Agentschap Wegen en Verkeer, ongevalsgegevens van 2020 tot en met 2022) op de R40 liggen. Niet bepaald veilig, toch?

Vraag het aan de bewoners

De binnenring is niet enkel een autoweg, maar ook een plaats waar mensen wonen. GMF berekende dat aan en rond de ring (op maximaal 30 meter van de ring) ongeveer 8000 mensen wonen.

Volgens historica Tina De Gendt is het aan die mensen dat gevraagd moet worden hoe een toekomstige stadsboulevard er uit kan zien.

'Stadsvernieuwing wordt vaak gezien als iets dat van bovenaf komt, door de overheid beslist. Maar daar gaat steeds een andere fase aan vooraf. Een fase waarin burgers, nieuwkomers, allerlei organisaties en ook bedrijven een grote rol spelen', vertelt De Gendt.

'Het huidige bestuur toont geen interesse in een stadsboulevard'

Wat met al die auto's?

Het is een terechte vraag of het verminderen van de rijstroken niet zal leiden tot meer files. Kobe Boussauw, professor ruimtelijke planning en mobiliteit aan de Vrije Universiteit Brussel (VUB) legt in een interview op onze website stadsboulevard.be uit dat het absoluut haalbaar is om minder auto's te laten rijden op de R40.

'De files in Gent bevinden

Wat bedoelen we met een stadsboulevard?

GMF voert campagne voor een binnenring (R40) met minder rijvakken voor auto's (van 2x2 naar 2x1), meer wandel- en fietspaden en meer groen. Met meer en beter openbaar vervoer en een beter gebruik van de buitenring (R4) kan de R40 fors autoluw worden.

zich vooral aan de kruispunten, dat zijn onze echte bottlenecks die problemen veroorzaken. In onze buurlanden worden kruispunten beter geregeld door te werken met bijvoorbeeld lussen en slimme verkeerslichten. Als we daaruit leren en voldoende studiewerk verrichten, dan kunnen we nagaan waar vier rijstroken overbodig zijn na het aanpakken van de kruispunten. Het verkeer zou dan een ruimere cirkelbeweging rond Gent maken.

Daarnaast mag je niet vergeten dat mensen zich aanpassen: waar veel wegen zijn, wordt meer gereden. In het verleden dachten verkeersplanners dat je met extra rijstroken mobiliteitsproblemen oplost, maar we zien keer op keer dat uitgebreide autowegen na een tijd ook weer volstaan met files. Ook in Gent is dat het geval. De kleine ring is nu een soort

stadssnelweg en dat nodigt uit tot overmatig gebruik, met vervuiling en drukte als gevolg. Maken we daarentegen van Gent een stad waarvan de hoofdzakelijke functie is om er goed te kunnen leven, dan wordt de kleine ring een lokale weg voor lokaal verkeer.

'Betrek de mensen uit de wijken rond de binnenring écht bij de plannen voor een boulevard'

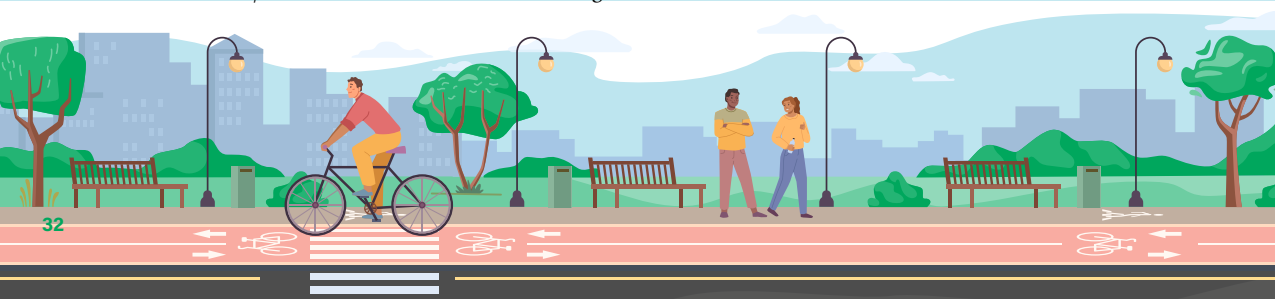
Momenteel staat een stadsboulevard bij de Vlaamse overheid, en dus ook bij Stad Gent, niet bovenaan de agenda. Maar denkwijzen veranderen doorheen de tijd en er is al veel veranderd sinds vroeger. Er blijft dus wel degelijk reden om hoopvol te zijn', aldus Boussauw.

Vooruitdenken

GMF vraagt Stad Gent of de Vlaamse overheid niet om een enorme zak geld. We vragen ook niet om morgen van de hele R40 een stadsboulevard te maken. Wat we wel vragen: een toekomstvisie, zodat daar naartoe gewerkt kan worden bij heraanlegprojecten (zoals nu aan de Bijloke). Hoe maken we van de R40 een leefbare, klimaatbestendige én veilige lokale weg?

Want die bomen waar we straks onder willen fietsen, die steken we best nu al in de grond.

Alle informatie over onze campagne #BLVRD en de volledige interviews met Tina De Gendt en Kobe Boussauw zijn te vinden op onze gloednieuwe website www.stadsboulevard.be.

Stefaan — 'Ik ben het stadium van optimistisch of pessimistisch voorbij...'

Terwijl begin juli de hittegolf nog nazindert, ontmoet ik Stefaan aan het SMAK. Niet geheel toevallig, want moderne kunst is één van zijn passies. Meteen een statement dat er meer in het leven is dan groen en milieu.

Wat doe je precies bij GMF?

'Ik doe de redactie van artikelen voor Frontaal en word soms voor transportjes gevraagd, want ik heb een auto. Het leuke aan het redactiewerk is dat ik ongelooflijk veel bijleer. Elke editie zijn er artikelen die ik zelf zou overslaan: ik heb genoeg te lezen. Maar door mijn redactiewerk 'moet' ik ze toch nalezen en vaak denk ik dan toch 'tiens, da's interessant'. Na de zomer heb ik de intentie om mij ook in te zetten voor de geveltuinjes of om mee te helpen ontharden en vergroenen.'

Wat trekt jou daarin aan?

'Je ziet alle problemen die op ons afkomen... het klimaat, opkomend fascisme... noem maar op. De uitdaging is om een stad met voldoende levenskwaliteit te garanderen. Meer groen in de stad is daarvoor belangrijk. De 3-30-300-regel vind ik bijvoorbeeld fantastisch.

Voor mij zijn er grosso modo 3 niveaus om te reageren als individu. De eerste is meewerken aan transitie. Ik ben bijvoorbeeld ook vrijwilliger geweest bij Energent en ben nog steeds coöperant. Een tweede is tegen het systeem vechten vanuit een duidelijke ideologie. Dat is voor mij Extinction Rebellion, waar ik ook vrijwilliger bij ben. En tussen die vorige twee zit GMF. Alle drie bewegingen zijn belangrijk omdat ze elk hun eigen doelpubliek aanspreken.'

Is dat engagement er altijd al geweest?

'Nee, totaal niet. Ik ben altijd met cultuur bezig geweest. Ik ben econoom van opleiding en was docent marketing aan HOGENT. In mijn laatste jaar aan het hoger onderwijs ben ik serieus ziek geweest. Ik heb

toen veel kunnen nadenken. Mij werd duidelijk dat ik na mijn pensioen passend vrijwilligerswerk wou vinden om niet achter de geraniums te belanden. Ik heb een tijdje met veel plezier als vrijwilliger gewerkt in de Boekentoren. Terwijl ik daar werkte, ben ik ook veel gaan lezen en mij gaan verdiepen in de milieu-problematiek. En ja, kijk om je heen... je kunt er echt niet meer naast kijken.

Tegelijkertijd is er echt nog wel een omwenteling te maken. De ambitie van de Europese Commissie om tegen 2040 tot een emissiereductie van 90% te komen is bijvoorbeeld nog niet uitgesproken of de bedrijven beginnen al te roepen 'ja, maar dat gaat geld kosten'. Natuurlijk gaat dat geld kosten, maar dat gaat ook banen scheppen. En sommige bedrijven zullen moeten omschakelen. Andere zullen zelfs moeten sluiten omdat ze niet meer in dat nieuwe toekomstbeeld passen. Maar dat wil niet zeggen dat die mensen allemaal op straat moeten belanden. Er is gigantisch veel werk te verzetten.'

Stemt de extreme hitte van de afgelopen dagen jou pessimistisch?

'Ik ben het stadium van optimistisch of pessimistisch voorbij... Alles wat ik doe is met de moed der wanhoop. Ik ben me bewust van wat er op ons afkomt of beter gezegd, de catastrofe waar we al in zitten. Vanavond valt er misschien wel ergens een waterbom (*het begint juist te regenen*). En zeg dan niet dat we het niet zagen aankomen. Enfin, wat op ons afkomt is gigantisch. Je kunt het als individu of zelfs met kleine groepen of organisaties zoals GMF niet keren. Het is uiteindelijk de politiek die het zal moeten doen. Maar je moet met de moed der wanhoop blijven vechten.'

Morele plicht?

'Ja. En niet alleen een morele plicht, maar ook een politieke plicht. Ik ben niet alleen een moreel wezen, maar ook een politiek dier: als individu is het mijn plicht om ook een politiek standpunt in te nemen in de maatschappij - aldus de filosofe Hannah Arendt. Maar tegelijkertijd eet ik vlees, rijd ik met de auto, rook ik... En dat heeft te maken met een fundamenteel principe. Ik ben van mening dat wij als individu te veel verantwoordelijk worden gehouden voor de hele milieu- en klimaatproblematiek. En dat terwijl huishoudens maar een fractie van de totale CO₂-emissie veroorzaken. We hebben echt nood aan een ander systeem.'

txt_Bert Barla pix_Jurgen Remmerie

MEET Jules #35: JULES LAADT OP

DE UITGEPUTTE ACTIVIST JULES HEEFT
NOOD AAN ZELFZORG: DAMPEN+DETOX

EEN EETFEESTJIN MET FAMILIE
EN VRIENDEN

SPELEN MET VUUR EN
WEGGOOIEN VAN BALLAST

Meer avonturen van Jules vind je op de
GMF-website, via tinyurl.com/JulesGMF

help
mee

Heb je zin om ook
vrijwilliger te worden?
Laat het ons weten!
info@gentsmilieufront.be

In juli helaas geen Zalige Zwemdagen wegens te veel e.coli in het water, wel een fameuze #waterveldslag

Onze keicoole GMF-shirts zijn na Gent en België nu ook al Nederland aan het veroveren! #gmfontour

Kijk eens hoe GMF in zijn eentje zorgt voor de vergroening van de Dampoortstraat! Maar af en toe moet er ook eens gesnoeid, natuurlijk #geveltuin #snoeienbloeien

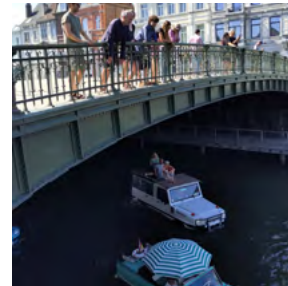
Get the bigger picture!

volg ons

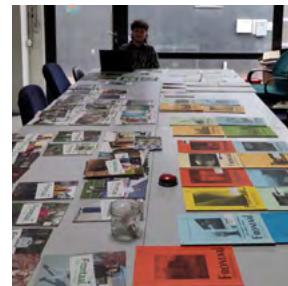
👍 gentsmilieufont-GMF
 📱 @gentsmilieufont
 #gentsmilieufont

Een toffe werkuitstap: op prospectie bij de kweker voor onze nieuwe bomencampagne #99bomen #boomplantactie

Team GMF kijkt gelaten toe hoe Koning Auto na de wegen nu ook het water verovert in Gent #rijpepelele

ALARM! Er ontbreken Frontaals in ons archief! Wie helpt ons aan Frontaals uit 2008, 2013 en 2014? #gezocht

Gents Milieu Front

over ons

Gents MilieuFront (GMF) is een politiek onafhankelijke milieuvereniging die actief is in Gent en omgeving.

We willen mee vorm geven aan een samenleving waarin 'duurzaam' altijd de logische, natuurlijke keuze is, op alle niveaus. Om dit te bereiken richten we ons tot lokale overheden, inwoners en organisaties in de regio via beleidswerk, sensibilisering, adviesverlening en acties. Vrijwilligers zijn het kloppend hart van onze vereniging. We leggen ons toe op stedelijke thema's zoals afval, energie, mobiliteit en klimaat. MilieuAdviesWinkel (MAW) is het servicepunt duurzaam bouwen en renoveren van GMF.

word lid

Word je lid, dan help je ons om nog meer acties te ondernemen en zwaarder te wegen op het Gentse milieubeleid.

Je bent al lid vanaf 10 euro per jaar! Dit doe je makkelijk en snel via het domiciliëeringsformulier op de website. Jij kiest zelf voor welk bedrag je lid wordt op gentsmilieufont.be/wordlid. Elk GMF-lid heeft recht op kortingen in een twintigtal duurzame Gentse handelszaken. Originele cadeautip? Schenk een lidmaatschap!

COLOFON

Frontaal is het driemaandelijkse tijdschrift van Gents MilieuFront vzw (GMF)

Jaargang 28_nr. 3
Herfst 2025

verantwoordelijke uitgever
Pieter Nuytinck
Dampoortstraat 81
9000 Gent

redactie
Isabelle Sellitto, Bert Barla, Lud Coppens, Remi Leroy, Lisa Maréchal, Sabine Huyghe, Steffi Boelens, Filip Bogaert, Bouke Billiet, Marijke Nauwelaerts, Daniel Vernooy, Klaartje Leemans, Joris Eschautz, Hanne Neys, Pieter Nuytinck, Griet Mortier, Sanne Jans, An Van Hemeldonck, Stefaan Van Ryssen, Eveline Deroo, Roos Pinoy, Annelies Sevenant, Toby Lauwerier en Thijs Michiels

grafisch concept
Marlies Nachtergaele

lay-out
Titus Verboven, Ferre Loeckx, Pierre Van Uffelen, Andy Bruyninckx

fotografie — illustraties
Vermeld bij artikel.
Cover: Jurgen Remmerie
Achterflap: Andy Bruyninckx
Huisillustratoren: Britta Bolte, Bieke Vanherrewege, Andy Bruyninckx

contact redactie
frontaal@gentsmilieufont.be

copyright
Overname van artikelen wordt aanbevolen, mits bronvermelding.

drukwerk
Graphius, Gent

Gedrukt op 100% kringlooppapier met inkt op vegetale basis en solventvrij.

De Vlaamse overheid en Stad Gent erkennen en steunen GMF.

2025 – filmfestival van Gents MilieuFront

Groene Loper Festival

SPHIX

ELKE DONDERDAG

info en tickets op gentsmilieufront.be/groeneloper

6 NOV

ILLUSION OF ABUNDANCE

Drie vastberaden vrouwen strijden elk tegen de hebzucht van bedrijven en komen op voor mensen- en milieurechten in Brazilië, Honduras en Peru.

In samenwerking met Catapa

13 NOV

SIX INCHES OF SOIL

Een verhaal over drie nieuwe boeren in het eerste jaar van hun regeneratieve reis om de bodem te herstellen en het voedselsysteem te helpen transformeren.

In samenwerking met De Landgenoten

20 NOV

MARIPOSAS NEGRAS

Animatiefilm over de reis van verschillende mensen die moeten vluchten voor de gevolgen van klimaatverandering en hoe ze aarden op hun nieuwe plek.

Prijswinnende animatiefilm (2024)

27 NOV

DE NATUUR BESTAAT NIET

De relatie tussen mens en natuur verkeert in een relatiecrisis. Daarom nemen vier personen plaats op de bank bij relatietherapeut Dirk de Wachter.

Een film van Nathalie Faber - Belgische première!

Frontaal

Gents
Milieu
Front

driemaandelijks magazine van Gents MilieuFront
jaargang 28 – 3de trimester 2025
v.u. Pieter Nuytinck, Dampoortstraat 81, 9000 Gent

P806132
afgifftekantoor
9000 Gent 1

PB-PP
BELGIE(N)-BELGIQUE